

Sygn. akt: WZ 34/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Przewodniczący: SSN Wiesław Błuś

Protokolant :asystent SN Anna Krawiec

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Zbigniewa Badelskiego,
w sprawie szer. rez. S. C., skazanego z art. 231 § 2 k.k. i innych, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 9 stycznia 2014 r., zażalenia obrońcy skazanego szer. rez. S. C. od postanowienia Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 12 listopada 2013 r., w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności,

p o s t a n o w i ł

utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy.

UZASADNIENIE

S. C. został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 18 października 2010 r., zmienionym wyrokiem Sądu Najwyższego Izby Wojskowej w Warszawie z dnia 2 lutego 2011 r. (sygn. akt: WA 37/10) za przestępstwa: 1) z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 284 § 2 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., 2) z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., 3) z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. - na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z

warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 5, grzywnę w wysokości 250 stawek dziennych po 400 zł każda, środki karne - degradacji oraz naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem z pkt 1) wyroku w wysokości 229.090 zł na rzecz Departamentu Spraw Socjalnych MON. Na poczet orzeczonej grzywny skazanemu została zaliczona część okresu tymczasowego aresztowania w okresie 18 czerwca 2003 r. – 27 września 2004 r. w rozmiarze 125 dni, a reszta tego okresu została zaliczona na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności (na wypadek zarządzenia jej wykonania). Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 2 lutego 2011 r.

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2013 r., Wojskowy Sąd Okręgowy w P., mając na uwadze fakt, że skazany nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku naprawienia szkody, na podstawie art. 178 § 2, 3 i 4 k.k.w. i art. 75 § 2 k.k., zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym na wstępie wyrokiem.

Powyższe orzeczenie zaskarżył obrońca skazanego, zarzucając:

1. obrazę prawa materialnego – art. 75 § 2 k.k. przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na zarządzeniu wykonania kary, mimo że skazany w okresie próby nie dopuścił się rażącego naruszenia porządku prawnego i nie uchyla się od wykonania obowiązku naprawienia szkody, a brak realizacji tego środka wynika wyłącznie z sytuacji w jakiej znajduje się skazany,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć istotny wpływ na jego treść, przez przyjęcie, że przesunięcia majątkowe dokonane przed prawomocnym wyrokiem mogą być podstawą zarządzenia wykonania kary, mimo że żadne z tych działań nie miało miejsca w okresie próby.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W dniu 23 grudnia 2013 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego informujące, że S. C. zaciągnął pożyczkę w celu spłacenia ciążącego na nim zobowiązania pieniężnego i w związku z tym dokonał przelewu na rzecz Departamentu Administracji MON na kwotę w wysokości 100 zł. Ponadto, w dniu 7 stycznia 2014 r. wpłynęło pismo obrońcy

skazanego informujące, że S. C. przyznano rentę rodzinną w wysokości 981,59 zł netto, z której po wpłynięciu środków będzie wykonywał środek karny, w postaci naprawienia szkody.

Na posiedzeniu Sądu Najwyższego w dniu 09 stycznia 2014 r., prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej wnosił o nieuwzględnienie zażalenia oraz utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne. Zgodnie z dyspozycją art. 75 § 2 k.k. Sąd może zarządzić wykonanie kary, jeżeli skazany w okresie próby, m.in. uchyla się od wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych.

Słusznie w opinii Sądu pierwszej instancji skazany w okresie próby w sposób zaplanowany i uporczywy uchyla się od wykonania środka karnego w postaci naprawienia szkody powstałej w wyniku popełnionego przez niego przestępstwa. Mianowicie pomimo upływu ponad dwóch lat nie dokonał spłaty nawet w części orzeczonego środka karnego. Pamiętać przy tym należy, co zauważył Wojskowy Sąd Okręgowy w P., że skazany S. C. już po wydaniu pierwszego nieprawomocnego wyroku i zwolnieniu go z Aresztu Śledczego w P. wyzbył się posiadanego majątku ruchomego i nieruchomego.

Nie ma wątpliwości, że podstawą do zarządzenia wykonania kary powinny być zawsze fakty, które nastąpiły w okresie próby, a zgodnie z treścią art. 70 § 1 k.k. okres próby liczy się od uprawomocnienia się wyroku. W przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji był zatem zobowiązany do oceny zachowania skazanego S. C. od dnia 02 lutego 2011 r. Bezsporne jest, że opisane przesunięcia majątkowe zostały dokonane przed uprawomocnieniem się wyroku skazującego. Rzecz jednak w tym, że w myśl art. 75 § 2 k.k. do zarządzenia wykonania kary konieczne jest nie tylko stwierdzenie, iż skazany nie wykonał nałożonego na niego obowiązku, lecz niezbędne jest jeszcze ustalenie, że przyczyną takiego stanu rzeczy jest postawa skazanego. Jeżeli natomiast oskarżony nie posiadałby dostatecznych środków finansowych, przez co nie miałby obiektywnie możliwości wywiązania się ciążącego na nim obowiązku, brak byłoby podstaw, aby zarządzić wykonanie orzeczonej w stosunku do niego kary (zob.

wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 kwietnia 2009 r., II Aka 63/09, LEX nr 534015).

Jednakże, jak prawidłowo wskazał Wojewódzki Sąd Okręgowy w P., skazany nie wykonał obowiązku naprawienia szkody w okresie próby powołując się na brak środków finansowych wskutek działań podejmowanych już od pierwszego nieprawomocnego wyroku. Nie podjął żadnego kroku w celu realizacji nałożonego na niego środka karnego, tj. jak słusznie podkreślił Sąd pierwszej instancji, m.in. nie starał się o zatrudnienie, czy też o uzyskanie innych świadczeń, w wyniku których jego stan posiadania umożliwiałby ściągnięcie zadłużenia spowodowanego swoim przestępstwem popełnionym na szkodę Departamentu Spraw Socjalnych MON, pomimo istnienia prawnych możliwości w tym zakresie.

Przede wszystkim, jak słusznie zaznaczył Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu swojego postanowienia, skazany nie ubiegał się o uzyskanie alimentów od żadnego ze swoich dorosłych dzieci, w tym od swojego syna, którego przecież hojnie wyposażył - w drodze darowizny - w mieszkanie własnościowe wraz z jednym z garaży. W tej sytuacji wystąpienie o ustalenie obowiązku alimentacyjnego przez skazanego, który znajduje się w niedostatku byłoby w pełni zasadne i z pewnością nie byłoby połączone z nadmiernym uszczerbkiem dla jego najbliższej rodziny. Trzeba zaznaczyć, że zasądzone środki pieniężne mogłyby pozwolić skazanemu nie tylko na jego osobiste utrzymanie, ale i na regularne spłacanie zobowiązania powstałego wskutek zasądzenia wobec niego środka karnego. Zgodnie bowiem z treścią art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego.

Oceny zachowania skazanego nie zmienia fakt, że tytułem częściowego naprawienia szkody zaciągnął pożyczkę. Wpłata w kwocie 100 zł, której skazany na tej podstawie dokonał, miała bowiem wobec wysokości ciążącego na nim zobowiązania finansowego, charakter jedynie symboliczny.

Niewykonanie obowiązku było przez skazanego zatem zawinione, i nie było następstwem obiektywnych przeszkód, jak również nie wynikało wyłącznie z okoliczności od niego niezależnych. Wobec powyższego Sąd zasadnie uznał, iż skazany uchyla się od orzeczonego środka karnego, które całkowicie lekceważy.

Zdaniem Sądu Najwyższego zarządzenie wykonania kary jest w tej sytuacji zasadne. Jego postawa ewidentnie bowiem dowodzi, iż nie docenił dobrodziejstwa probacji i wykorzystuje okres próby w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem. Stąd też, zarządzenie wobec niego przez Sąd pierwszej instancji wykonania kary jest celowe.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

Pouczenie: Na niniejsze postanowienie zażalenie nie przysługuje.